

Devlet Yatırım Bankası hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 21 . 3 . 1964 - Sayı : 11662)

No.
441

Kabul tarihi
12 . 3 . 1964

BÖLÜM - I

Genel hükümler

Kuruluş ve hukukî bünye

MADDE 1. — Özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe ve özerkliğe sahip bir «Devlet Yatırım Bankası» kurulmuştur.

Banka bir iktisadi Devlet Teşekkülü olup bu kanun ve «İktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseseleri ve iştirakler hakkındaki Kanun» hükümlerine göre yönetilir ve denetlenir.

Bankanın merkezi Ankara'dadır, ilgili olduğu Bakanlık Maliye Bakanlığıdır.

Görev ve yetki

MADDE 2. — Bankanın görevi; iktisadi Devlet Teşekküllerinin yatırımları için gerekli kredileri sağlamak, gerektiğinde bu maksatla garanti vermek, bu kanun ve diğer kanunlarla kendisine verilen işleri yapmaktır.

Banka, hisse senedi satınalmak veya sermayeye iştirak etmek suretiyle ve başka yollarla kamu sektörüne ve özel sektöre dâhil teşebbüs kurum ve kişilerle ortaklık kuramaz ve kurulmuş olanlara katılamaz.

Banka, şube açamaz ve teşkilâtı için gerekli olanlar dışında gayrimenkul edinemez.

Alacakların tahsilini sağlamak maksadıyla ve diğer sebeplerle tesahubedilen hisse senetleri ve gayrimenkuller en kısa zamanda elden çıkarılır.

İktisadi Devlet Teşekkülü deyimi

MADDE 3. — Bu kanunun uygulanması bakımından «İktisadi Devlet Teşekkülü» deyimi, iktisadi Devlet Teşekkülleriyle müesseseleri ve iştirakler hakkındaki Kanunun şümulüne giren teşekkülleri ifade eder.

Yatırım deyimi

MADDE 4. — Bu kanunun uygulanması bakımından «Yatırım» deyimi, teşekkülün faaliyeti ile ilgili maddi olan veya olmayan sabit kıymetlere yapılan ilâveyi ifade eder.

Sabit kıymetlerin iktisadi değerlerini artıracak nitelikte olan esaslı onarım ve yenilemeler de yatırım sayılır.

Kaynaklar

MADDE 5. — Bankanın kaynakları aşağıda gösterilmiştir.

a) Öz kaynaklar:

1. Sermaye,
2. İhtiyatlar,
3. Provizyonlar ve karşılıklar,

b) Yabancı kaynaklar :

1. Bankalar Kanununun değişik 33 ncü maddesine göre tesis edilen mevduat munzam karşılıklarından 301 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi ile Amortisman ve Kredi Sandığına bırakılan meblâğlar,
2. Çıkarılacak tahviller hasılatı,
3. Hazinece Bankaya açılacak krediler ve verilebilecek avanslar,
4. Bankanın, gerektiğinde Hazine kefaleti ile, yerli ve yabancı malî müesseselerden sağlayacağı krediler,
5. İktisadi Devlet Teşekküllerinin bankaya yapabilecekleri tevdiat ve banka nezdinde açabilecekleri alacaklı cari hesaplar,
6. Kanun ve kararlarla Bankaya sağlanan diğer kaynaklar.

Sermaye

MADDE 6. — Bankanın sermayesi 1 000 000 000 liradır. Bu meblâğ aşağıda gösterilen kaynaklardan sağlanır.

- a) Amortisman ve Kredi Sandığının öz varlığı,
- b) Bütçeden ödenecek paralar,
- c) İç Finansman Fonunun bankaya devir tarihindeki aktif toplamı ile ödenmesi gereken pasifi arasındaki fark,
- d) Bankanın yıllık sâfi kârından sermayeye mahsubedilmek üzere ayrılan kısım.

İhtiyat ve provizyonlar

MADDE 7. — Yıllık sâfi kârın % 15 i nominal sermayenin % 50 sine ulaşıncaya kadar muhtemel zararları karşılamak üzere ihtiyat akçesi olarak ayrılır.

Sermayenin tamamı ödendikten sonra sâfi kârın % 10 u olağanüstü ihtiyat akçesi olarak ayrılır.

Yatırım Bankası işletmeciliğinin gerektirdiği her türlü provizyon ve karşılıkların tesisine banka yetkilileri mecburdurlar.

Tahviller çıkarmak suretiyle borçlanma

MADDE 8. — Banka, Maliye Bakanlığının kefaleti altında sermayesiyle sınırlı olmaksızın tahvilât çıkarmak suretiyle borçlanmaya yetkilidir.

Banka tarafından çıkarılacak tahvillerin her tertibinin tutarı, itfa süresi, ihraç fiyatı ve faiz oranı Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca, diğer şartları Yönetim Kurulu tarafından belirtilir.

Tahvillerin kupon ve ikramiyeleri, ödenmesi gerektiği tarihten itibaren beş yıl, itfa bedelleri ise ödenmesi gerektiği tarihten itibaren on yıl sonra banka lehine zamanaşımına uğrar.

İkramiyeli tahviller kur'a çekmek suretiyle itfa olunur. Diğer tahviller, fiyatları başabaştan aşağı olduğu sürece bankanın portföyünden veya borsadan satınalma yoluyla, bu yollarda gerekli miktarda tahvil sağlamanın mümkün olmaması veya tahvillerin fiyatlarının başabaşı bulunmuş veya aşmış olması halinde kur'a çekmek suretiyle itfa edilir.

Bankanın tahvilleri, Devlet tahvillerinin sahibi olduğu her türlü hak, imtiyaz ve muafiyetlerden faydalanır.

İktisadi Devlet Teşekküllerinin tahvil alma mecburiyeti

MADDE 9. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ve işçi Sigortaları Kurumu kaynaklarından, iktisadi Devlet Teşekküllerinin kredi ihtiyaçlarına tahsis edilmesi kararlaştırılan paralarla

İktisadi Devlet Teşekküllerinin yatırım ve işletme ihtiyaçları üstünde devamlılık gösteren finansman fazlaları Devlet Yatırım Bankası tahvillerine yatırılır.

Banka tahvillerine yatırdıkları paralara teşekküllerin ihtiyaçları olduğunda, banka bu tahvilleri, nominal değere geçmiş günler faizinin eklenmesi suretiyle bulunacak fiyat üzerinden derhal satın alır.

İktisadi Devlet Teşekküllerinin yıllık finansman ihtiyaçlarının tesbiti için yapılan incelemelerde, birinci fıkradaki mecburiyeti yerine getirmiş olup olmadıkları araştırılır ve ertesi yıl için bankanın tahvillerine yatırmaları gereken paralarla, bankaya satmaları gereken tahvil miktarları tesbit olunur.

BÖLÜM - II

Finansman işlemleri

Finansman plânı

MADDE 10. — İktisadi Devlet Teşekküllerinin karara bağlanmış yatırımları için gerekli paralardan kendi imkânları ile ve diğer şekillerde karşılanamayan kısım bu bölümdeki esaslara göre Devlet Yatırım Bankası kredileri ile karşılanır.

Plânlanan yatırım kredisi ihtiyacından banka imkânları ile karşılanamayan kısım bu kanunun 5 nci maddesinin (b) bendi hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca sağlanarak banka emrine verilir.

Banka tarafından finanse edilecek projeler

MADDE 11. — Bankadan yatırım kredisi istenilebilmesi için finanse edilecek projenin teknik ve ekonomik bakımlardan uygun olduğunun ve kredi ile finansman ihtiyacı miktarının yetkili merciler tarafından kararlaştırılmış olması şarttır.

Bankaya verilecek borç isteme belgesine proje ve bunun dayandığı teknik, iktisadi ve mali etütlerin birer örneği eklenir.

Banka kredileri için yönetim kurulunca tâyin edilen en uzun süreye göre hesaplanacak taksitlerin ödenmesine rantabilite durumları elverişli olmayan projeler bankanın kredilerinden faydalanamazlar.

Bakanlar Kurulu, memleketin geri kalmış bölgelerinin ekonomik zorunlukları gerektirdiğinde bu nitelikte olmayan projelerin bankanın kredilerinden faydalanmasına karar verebilir. Bu takdirde kredi taksitlerinin zamanında ödenmesi Hazinece garanti edilir.

Projelerin incelenmesi

MADDE 12. — Bankaca finanse edilmesi istenilen projeler ve bunların dayandığı teknik, iktisadi ve mali etütler, kredinin şekil ve şartlarının tesbiti için bankanın yetkili uzmanları tarafından üç ay içinde esas itibarıyla mali yönden incelenerek bu konuda bir rapor düzenlenir.

İnceleme sonunda bir noksanlık görülmemişse dosya yönetim kuruluna sevk edilir.

İnceleme sonunda bir hata veya noksana rastlanırsa bunun düzeltilmesi veya tamamlanması için proje, kredi isteyen teşekküle geri çevrilir.

Banka tarafından itiraz edilen husus üzerinde taraflarca uyuşulamazsa veya projenin aranan nitelikte olmadığı ileri sürülerek kredi isteği reddedilirse, ilgili teşekkül, banka kararına itiraz da bulunabilir.

Bu takdirde konu, Maliye Bakanlığı, kredi isteyen teşekkül ile ilgili bakanlık, Devlet Plânlama Teşkilâtı, banka ve kredi isteyen teşekkül temsilcilerinin katılacağı hakem kuruluna getirilir.

Taraflar, bu kurulun 15 gün içinde çoğunlukla vereceği karara uymak zorundadırlar.

Kredinin şekil ve şartları, proje üzerinde yapılan inceleme sonuçları ve finansmanda kullanılacak kaynaklar göz önünde bulundurularak yönetim kurulunca tesbit olunur.

Kredinin tabi tutulacağı faiz oranı, Ödünç para verme işleri Kanunu ile tesbit edilen faiz oranını aşmamak üzere Maliye Bakanlığınca belli edilecek sınırlar arasında olmak ve finanse edilecek projenin mahiyeti göz önünde bulundurulmak suretiyle tâyin olunur.

Belli projelerin finansmanı için sağlanan yabancı kaynaklardan elde edilen paralardan açılan kredilerde faiz oranı, bu kaynağın bankaya olan maliyetine Maliye Bakanlığının onayı ile belli edilecek oranın eklenmesi suretiyle tesbit olunur.

Kredi sözleşmesi kredinin kullanılması inceleme yetkisi

MADDE 13. — Her kredi için ayrı bir sözleşme düzenlenir.

Krediler, proje için fiilen yapılacak giderlerin veya yapılacak işler ile satın alınacak mal bedellerinin banka tarafından ödenmesi suretiyle kullanılır.

Teşekkül tarafından emanet suretiyle yapılan işlerde veya işin gerektirdiği hallerde diğer suretlerde yapılan işlerde veya satınalmalarda da harcama belgesi aranmaksızın ödeme yapılabilir. Ancak, avanslar üç ay içinde gider belgeleriyle kapatılır.

Banka, projenin tamamlanmasına kadar, buna laki gelişmeleri ve programa göre yürütülüp yürütülmediğini takip ve kontrol etmekle görevlidir. Kredi Sözleşmesine aykırı durumlar tesbit olunduğu takdirde ödemelerin durdurulacağı duyurulur ve gerekirse Maliye Bakanının tasvibi ile ödemeler durdurulur.

BÖLÜM - III

Yönetim

Yönetme ve temsil yetkisi

MADDE 14. — Banka, bu kanun ve diğer kanunlar göz önünde bulundurulurken yönetim kurulunca alınacak kararlar uyarınca bir genel müdür tarafından yönetilir.

Yönetim Kurulu Bankanın işlemlerini sürekli olarak izliyerek gerekli tedbirleri almakla görevlidir.

Bankayı, idare ve kaza mercilerinde ve üçüncü şahıslara karşı Genel Müdür temsil eder.

Yönetim Kurulu

MADDE 15. — Bankanın Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve genel müdür yardımcıları ile biri Maliye, diğeri Bakanlar Kurulunca belli edilecek diğeri bir bakanın inhası üzerine Bakanlar Kurulunca atanacak 2 üyeden kurulur.

Genel Müdür aynı zamanda Yönetim Kurulunun Başkanındır.

Genel Müdür

MADDE 16. — Banka Genel Müdürü Maliye Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu tarafından atanır. Bu göreve atanabilmek için meslekî yüksek öğrenim görmüş olmak, bakanlıkların veya banka ve benzeri malî ve iktisadi kurumların bankacılık ve işletmecilik konularında ihtisas sahibi olmak şarttır.

Genel müdür yardımcıları

MADDE 17. — Genel Müdüre işlerinde yardım etmek üzere iki genel müdür yardımcısı çalıştırılır.

Genel müdür yardımcıları 16 ncı maddede belli edilen ihtisasa sahip ve genel müdür olabilmek için aranan şartları haiz bulunanlar arasından, Maliye Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu tarafından atanırlar.

Kadro ve personel rejimi

MADDE 18. — Bankanın personel kadrosu, Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Maliye Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunur.

Bankanın personeli iktisadi Devlet Teşekkülleri personelinin tabii bulunduğu personel rejiminden faydalanır.

Banka, Maliye Bakanının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile projelerin incelenmesi ve takibi ile görevli personeli sözleşme ile aylıklı veya yevmiyeli olarak çalıştırabilir.

BÖLÜM - IV*Bütçe bilanço ve netice hesapları**Hesap dönemi*

MADDE 19. — Bankanın hesap dönemi takvim yılıdır.

İşletme bütçeleri

MADDE 20. — Her hesap dönemi için bir işletme bütçesi düzenlenir.

İşletme bütçesi her hesap dönemi için hedefler esas alınarak banka işletmeciliği prensiplerine uygun olarak hazırlanır.

İşletme bütçesi, Yönetim Kurulunun onayı ile kesinleşir.

Bilanço ve netice hesapları

MADDE 21. — Her hesap dönemi için dönemin bitimini takibeden üç ay içinde, bir bilanço ve netice hesabı düzenlenir.

BÖLÜM - V*Çeşitli hükümler**Kısa vadede değerlendirme*

MADDE 22. — Banka kaynaklarının, iktisadi Devlet Teşekküllerinin toplam yatırım kredisi ihtiyaçları üstünde olan kısmı ile geçici kasa fazlaları iktisadi Devlet Teşekküllerine işletme kredisi açmak veya Devlet borçlanma tahvilleri ve Hazine bonoları satınalmak suretiyle işletilir.

Vergi muaflığı

MADDE 23. — Bankanın her çeşit mallarıyla hak ve alacakları ve işlemleri ve bankaya vâkı olacak intikaller ve bunların tahakkuk, tahsil ve ödemelerine ait belge, alındı ve ilânlar her türlü vergi, resim ve harardan muaftır.

Banka Genel Müdürünün Banka Kredilerini Tanzim Komitesi üyeliği

MADDE 24. — Bankalar Kanununun 47 nci maddesine göre kurulan Banka Kredilerini Tanzim Komitesinde Amortisman ve Kredi Sandığı Genel Müdürünün yerini Banka Genel Müdürü alır.

İhtiyatların yatırılması

MADDE 25. — Banka ihtiyatları hakkında, kanuni ihtiyat akçelerinin Devlet tahvillerine yatırılmasını emreden kanun hükümleri uygulanmaz.

Bankalar ve Ödünç para verme işleri kanunlarına tabi olmayan muameleler

MADDE 26. — Banka bu kanun gereğince kendisine yapılacak tevdiatta, bu tevdiattan ve diğer kaynaklardan açacağı kredilerle Bankalar ve Ödünç para verme işleri kanunlarına bağlı değildir.

154 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin değiştirilmesi

MADDE 27. — 13 . 12 . 1960 tarih ve 154 sayılı Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Amortisman ve Kredi Sandığının bu kanuna bağlı cetvelde yazılı daire, teşekkül, banka ve kurumlara kendi kanununa göre yaptığı ikrazların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ödenmiş taksitleriyle işlenmiş faizleri ve 28 . 2 . 1966 tarihine kadar vâdesi gelecek taksitlerine dâhil resülmal miktarları ve vâdesi bu tarihten sonra gelecek taksit resümlerinin konsolidasyon şümülüne giren faizleri 9 ncu madde hükmü daire içinde tahkim ve itfa olunur. 28 . 2 . 1966 tarihinden sonra vâdesi gelen taksitlerin resülmale tekabül eden kısımlarının konsolidasyon şümülüne giren faizleri üzerinden 9 ncu madde gereğince çıkarılacak tahvillerin verilmiş tarihi ile taksitlerin vâde tarihleri arasındaki süreler için % 6 nisbeti ile hesaplanan faizler Hazinece borçlanılacak miktardan indirilir.

Tüzük

MADDE 28. — Bu kanunun uygulanması bir tüzükle düzenlenir.

Amortisman ve Kredi Sandığının kaldırılması

MADDE 29. — Amortisman ve Kredi Sandığı hakkındaki 6115 ve 7348 sayılı kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

BÖLÜM - VI*Geçici hükümler ve yürürlük maddeleri**Amortisman ve Kredi Sandığı öz varlığı*

GEÇİCİ MADDE 1. — Amortisman ve Kredi Sandığının aktifi ve pasifi kayıtlı değer üzerinden bankaya devredilir. Sandığın devir anındaki öz varlığı sermayeye mahsubedilir. Devir işlemi tamamlanıncaya kadar Amortisman ve Kredi Sandığının tüzel kişiliği devam eder.

Amortisman ve Kredi Sandığı tarafından başlanmış olup da bu devir işleminin yapıldığı tarihe kadar tamamlanmamış olan işlemler banka tarafından tamamlanır.

Sandığın, bankaya devredildiği tarihteki her türlü alacak ve borçları bankaya intikal eder.

İç Finansman Fonu

GEÇİCİ MADDE 2. — Amortisman ve Kredi Sandığında kurulmuş bulunan iç finansman fonu, bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra en çok üç yıllık bir süre ile bankada bırakılabilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Devlet Yatırım Bankası, bu kanun yürürlüğe girdiği ayı kovalıyan ikinci ayın başında çalışmaya başlar. Bu tarihe kadar banka için yapılacak giderler, Amortisman ve Kredi Sandığına karşılanır. Amortisman ve Kredi Sandığının tasfiyesine, bankanın çalışmaya başladığı günden bir gün öncesi itibariyle başlanır. Amortisman ve Kredi Sandığı, birinci fıkrada belli edilen geçiş döneminde, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ve İşçi Sigortaları Kurumuna bu kanunun 9 ncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre satmak üzere 150 milyon lira nominal değerde tahvil çıkarabilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunla kaldırılan Amortisman ve Kredi Sandığı Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinden, bankanın çalışmaya başladığı gün geçici görev, hastalık, izin gibi kanuni sebeplerle görevleri başında bulunmayanların, banka kuruluşunda aylıklı veya ücretli bir göreve atandıklarında, işe başlama kaydı aranmaksızın, aylık ve ücretlerinin ödenmesine devam olunur.

Yürürlük hükmü

MADDE 30. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme hükmü

MADDE 31. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

19 Mart 1964

		Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 17.3.1964	1/308	1/248
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası	: 19.3.1964	4/115	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi	C. Senatosu Tutanak Dergisi	Millet Meclisi Tutanak Dergisi
Cilt Birleşim Sayfa	Cilt Birleşim Sayfa	Cilt Birleşim Sayfa
8 129 3	14 102 61	23 18 508
10 20 348:349	16 16 366:367	26 51 465
19 108 176	17 391:424,425:455	52 519:529
111 349:359		28 67 479
112 374:417		69 604:610
113 422:463		
120 204:205		
20 121 250:252,258:283		
122 309:321		
124 363:382,388:391		
125 402,435:438		

(Millet Meclisi 304 ve 304 e 1, 2 nei ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisi 111, 52 ve 69 neu Birleşim Tutanak dergilerine, Cumhuriyet Senatosu 321 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 17 nei Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Maliye, Ticaret, Sanayi ve Bütçe komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon ile Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler, Sanayi, Tarım, Anayasa ve Adalet komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon.